

1.1 Hyskjjet (9)

Kommune: **Stranda**

Koordinater: **UTM: EUREF89 32W MP, Ø: 041, N: 895**

Høyde over havet: **0-550**

Hovednaturtype: **Skog**

Naturtype: **Rik edellauvskog**

Verdi: **Svært viktig**

Vernestatus: **Naturreservat (N.lov §8)**

Generell områdeomtale basert på eget (HFj) besøk 11.06.2004.

Lokaliteten har også blitt undersøkt av andre fagfolk, se Bugge (1993), Holten & Brevik (1995), Gaarder m.fl. (2001) og Holtan & Grimstad (2000), men resultater fra disse undersøkelsene gjentas ikke her.

Når det gjelder brukshistorie, så opplyste grunneier Ola Kjell Grande (pers. medd. 21.06.2004) at det fra gammelt av har vært gårdsbruk og markeds plass på Hyskjjet. Senere har det vært brukt som beitemark vår og høst hovedsakelig for storfe, men også for sau. Beitet tok slutt på 1950-60-tallet. I tillegg har det vært engslått, lauva alm og hogd ved i området. Både ved, lauv og høy ble transportert ned til fjorden ved hjelp av flere løypestrenger og fraktet ut av området med båt. Rester etter et delvis nedrast sommerfjøs står fremdeles på området. En merka sti ut til Hyskjjet har vært sporadisk holdt vedlike. Han legger til at det er et ønske fra grunneiernes side å gjenreise gården Hyskjjet i reiselivssammenheng med adkomst langs stranda.

Ved eget besøk ble mange av de tidligere registrerte kravfulle artene påvist i området som bl.a. myske, kranskonvall, lundgrønnaks, storklokke, hengeaks, breiflangre, vårmarihand, kratthumleblom, lakrismjelt, sølvmyre, bergmynte, bakkemynte, mørk kongsløys, klengemaure, skogvikke, skyggeborre, engtjæreblom og lodnebregne. I tillegg ble det registrert bl.a. firblad. Rødlistearten bruntelg *Dryopteris expansa* var. *willeana* (DM) er en sjelden, vestlig variant av den vanlige bregnen sauettelg og den skal vokse bl.a. i Hyskjjet (Holten & Brevik 1998). Om funnet av rødlistearten kvit skogfrue skriver Gaarder m.fl. 2001. ”Funnet frå Hysket er ikkje dokumentert, slik at vi har valt å sjå bort frå det. Dette skuldast også delvis at naturtypen i området ikkje høver heilt i forhold til dei økologiske krava til arten”. Av treslag ble det registrert alm, gråor, hegg, selje, hassel, bjørk, furu, og krossved. Av innførte arter ble det registrert noen få graner i lia. Platanlønn ble derimot ikke registrert i reservatet. Gelesoppen skrukkøre *Auricularia mesenterica* ble registrert på ei almelåg vest i reservatet. Av lav ble det ikke påvist spesielle arter. Av fugl ble bare vanlige arter knyttet til kratt og småskog observert.

Lia veksler mellom fuktigere og tørrere partier. Tørrest er det i den blokkrike rasmarka og på rabbene i øst og i øvre deler av reservatet. Vestover og i nedre deler blir det mer finkornete masser og dette sammen med fuktige sig og bekker bidrar til å legge forholdene til rette for en rik gråor-heggeskog. I denne inngår en del alm. Over gråor-heggeskogen på bedre drenert mark overtar almeskogen, stedvis med alm i nesten rent bestand. Skogen har sitt optimale omkring 100-150 moh. På ryggen i dette nivået sentralt og mot øst inngår tørrbakker med varmekjære arter. Helt i øst inngår også et område med furuskog i blanding med hengebjørk. Øvre deler av området omkring 500 moh har fattig bjørkeskog. Den åpenbare mangel på oppslag av yngre alm tyder på at hjorten begrenser almeformyngelsen i reservatet. Det ble registrert en rekke større almer i reservatet der trolig hjorten har gnaget av barken. Skogen i reservatet er i gjengroing fra et tidligere åpent preg til naturskog. Forekomst av død ved i ulik alder er begrenset. Enkelte grove, tidligere styva almer står igjen i lia i overkant av almeskogen. De få granene som står i reservatet har trolig spredd seg fra granplantinger i overkant av reservatet.

Bestandsvis omtale basert på eget (HFj) besøk 11.06.2004.

Gårdsnummer/Bruksnummer/Teignummer/Bestandsnummer 113/1/1/1, 113/2/2/1, 113/1/2/1, 113/2/2/1, 113/1/3/1, 113/2/3/1, 113/1/4/1, 113/2/4/1, 113/1/7/1

Dette er forholdsvis unge bestander av gråor-heggeskog bestående av gråor, hegg, selje, rogn, bjørk samt noe alm. Bestandene er tett tresatt, flersjiktet og påvirket av tidligere hogst. Det er få eldre trær i dette båndet langs fjorden. Grunnen er blokkrik med en god del finkornet materiale. Mot Kviturelva i vest øker blokkinnholdet. Feltsjiktet består av arter som stornesle, klengemaure, mjødurt, skogstjerneblom og skogsvinerot. Omkring de gamle husene på Hyskjet er det en gjengroende beitemark.

Gårdsnummer/Bruksnummer/Teignummer/Bestandsnummer 113/1/1/2,3,4

I dette partiet over gråor-heggeskogen står det storstammet almeskog stedvis i nesten rent bestand. Skogen har liten sjiktning, og oppslag av alm mangler. Noe død ved forekommer. Gelesoppen skrukkøre *Auricularia mesenterica* ble registrert på ei almelåg i vest. Feltsjiktet består av arter som storklokke, myske, lundgrønaks, hengeaks m.v. Skyggeborre ble registrert spredt i området. Mot øst blir marka tørrere, tresjiktet åpnes opp og grasinnslaget øker. Her står arter som skogvikke, kranskonvall, kratthumbleblom, vårmarihand, breiflangre m.v. I øst inngår et mindre bestand med furu i blanding med hengebjørk. Spesielt i den østre delen av reservatet forekommer tørrbakke og berg med arter som engtjæreblom, bergfrue, bergmynte, vårmarihand, kratthumbleblom, lakrismjelt, sølvmyre, bakkemynte, mørk kongsløydne og smørbukk.

Gårdsnummer/Bruksnummer/Teignummer/Bestandsnummer 113/1/1/7

Dette er et bestand med blåbærbjørkeskog med innslag av einer og osp. Bestandet er forholdsvis åpent med lite død ved.

Forslag til skjøtsel og hensyn:

Reservatet bærer preg av tidligere kulturpåvirkning, almeskogen er forholdsvis ensaldret med lite død ved og en og annen tidligere styva alm står i overkant av denne.

Innslaget av gran vurderes som negativt og denne bør fjernes i løpet av 5-10 år. Spredning av frø fra ovenforliggende granplantefelt kan på lengre sikt øke innslaget av gran i reservatet. Beite anses som noe mindre aktuelt ettersom marka er bratt, fuktig og utsatt for tråkkskader. Hogst av gråor, hegg og bjørk bør avgrenses til nedre deler. Her er og påvirkningen av tidligere hogst størst og et begrenset uttak vil trolig ikke true naturverdiene. Transport av veden ut av området bør av hensyn til fare for skader på marka ved kjøring i terrenget, gjennomføres ved bruk av båt.

Hjortens gnaging av bark og beiting av unge trær har skadd alm i reservatet, både ved å redusere vitalitet og ved å forhindre foryngelsen å komme opp. Siden alm er en viktig kvalitet i reservatet bør derfor hjortebestanden reduseres. Sannsynligvis er det i første rekke vinterbestanden som må reduseres for å få ned skadeomfanget. Den merke stien som går langs stranda bør kunne vedlikeholdes uten at dette truer naturverdiene i området.